

Cesta vpřed s pomocí finančních nástrojů ESIF

Evropský fond pro regionální rozvoj

Finanční nástroje

Finanční nástroje spolufinancované ze zdrojů Evropského fondu pro regionální rozvoj jsou udržitelným a efektivním způsobem investování do růstu a rozvoje lidí a podniků v členských státech a regionech EU. Mohou podporovat širokou škálu rozvojových cílů ve prospěch rozmanitého spektra příjemců a nabízejí potenciál opětovného využívání zdrojů pro další investice.

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), jeden z Evropských strukturálních a investičních fondů, přispívá k zajištění inteligentního, udržitelného a inkluzivního růstu, a pomáhá také rozvíjet ekonomickou, sociální a územní soudržnost regionů a měst EU.

Rozpočet EFRR pro období 2014-2020 obsahuje téměř 200 miliard EUR určených na podporu hospodářského růstu, tvorbu dalších pracovních míst a snižování regionálních disparit.

Podporu z EFRR lze poskytovat prostřednictvím grantů a stále více také s pomocí finančních nástrojů.

Do konce roku 2013 EFRR vynaložil na finanční nástroje více než 9 miliard EUR na poskytování půjček, záruk a kapitálu v téměř všech členských státech EU. Více než 200 000 jednotlivců a firem obdrželo podporu na rozvoj podnikání, městské projekty a investice do zvyšování energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů. Cca 90% těchto prostředků směřovalo na podporu podnikání malých a středních firem.

Finanční nástroje

- jsou vratné prostředky, tedy splácejí se;
- mají revolvingový charakter, tzn. používají se ve stejné oblasti opakovaně;
- jsou vhodné pro finančně životaschopné projekty, tzn. takové, u kterých se očekává, že budou generovat dostatečný příjem nebo úspory tak, aby byla zajištěna návratnost investované podpory;
- jsou navrženy tak, aby přitahovaly spolufinancování z dalších zdrojů včetně soukromých, s cílem zvýšit objem prostředků k dispozici v daném sektoru/oblasti, kde jsou problémy s přístupem k financím;
- mohou mít formu půjčky, záruky nebo kapitálu;
- mohou podporovat i rozvoj na straně nabídky tím, že přispívají k pozitivnímu vývoji trhu;
- lze je využívat v kombinaci s granty; a
- nakládání s nimi mohou řídit národní nebo regionální banky, mezinárodní organizace typu Evropské investiční banky nebo Evropského investičního fondu, zprostředkující orgány a (jen pokud jde o půjčky a záruky) řídicí orgány.

Projevem uznání výhod finančních nástrojů je skutečnost, že v období 2014-2020 je jejich využívání rozšířeno do **všech tematických cílů** a očekává se, že tento proces bude stále intenzivnější v důsledku zkvalitňování a větší flexibility možností realizace.

Finanční nástroje spolufinancované z EFRR jsou **potenciálně použitelné ve všech investičních prioritách uvedených v operačních programech EFRR členskými státy a jejich regiony** pod podmínkou, že se tyto priority zaměřují na **identifikované mezery na trhu**, konkrétně na oblasti, kde banky nejsou ochotné půjčovat a/nebo kde soukromý sektor není ochotný investovat (např. trh nezajistí dostatek kapitálu pro MSP/začínající podnikatele, kde není dostatek financí pro rychle rostoucí firmy, nebo kde komerčně poskytované úvěry jsou jen v omezené výši či za podmínek nesplnitelných pro zájemce).

Finanční nástroje mohou takto přispívat k řešení široké škály investičních priorit EFRR, což je například:

- podpora podnikových investic do výzkumu a inovací;
- rozšíření širokopásmového připojení, zavádění vysokorychlostních sítí a vývoj ICT produktů, služeb a e-commerce;
- podpora kapacit MSP zaměřených na růst a inovační procesy, včetně rozvíjení nových modelů podnikání;
- podpora výroby a distribuce obnovitelné energie, efektivního využívání energetických zdrojů a obnovitelné energie v podnicích, ve veřejné infrastruktuře a v bydlení;
- investice do přizpůsobování se klimatickým změnám;
- investice do odpadového a vodního hospodářství;
- zlepšování prostředí ve městech včetně regenerace brownfieldů;
- podpora přechodu průmyslových odvětví na nízkouhlíkové hospodářství; a
- podpora multimodálních, k životnímu prostředí šetrných režimů dopravy a regionální mobility.

Dále se očekává, že finanční nástroje budou do značné míry využívány v oblastech jako výzkum a inovace, podpora MSP, energetická účinnost a obnovitelné zdroje, protože podpora z EFRR musí směřovat do několika klíčových prioritních směrů, což je princip známý jako "tematická koncentrace".

Finanční nástroje spolufinancované z EFRR mohou tak být využity na **podporu širokého spektra projektů**, od veřejné infrastruktury přes investice do výroby po podporu domácností usilujících o lepší parametry energetické účinnosti.

Nabízí se **celá řada možností implementace finančních nástrojů**.

- **Půjčky** tam, kde neexistuje nabídka komerčních úvěrů (např. od bank), nebo kde lze zajistit půjčky za lepších než komerčních podmínek (např. s nižší úrokovou sazbou, delší splatností nebo nutností menších záruk). Například je možné začínajícím podnikatelům v konkrétním regionu nabízet bezúročné půjčky na zakládání MSP.

- **Mikroúvěry**, tedy půjčky v nižších částkách, určené pro lidi, kteří z nějakého důvodu nemají přístup ke komerčním finančním službám; často se poskytují na krátkou dobu a požadované záruky jsou mírné, nebo nejsou žádné. Jako příklad lze uvést fond mikropůjček, který nabízí podporu znevýhodněným osobám, OSVČ, partnerstvím, společností s ručením omezeným a podnikům ve třetím sektoru v rámci daného regionu.
- **Záruky pro věřitele**, že jimi poskytnuté prostředky budou splaceny v případě, že se dlužník dostane do prodlení. Například lze vytvořit systém záruk doplňující portfolio záruk zavedené národní agenturou na podporu MSP, což vede ke snížení jejich finančních nákladů a zlepšuje dostupnost zdrojů v dané zemi.
- **Kapitál**, tedy kapitálová investice do firmy výměnou za kompletní nebo částečný podíl v daném podniku; kapitálový investor může převzít určitou roli v řízení podniku a podílet se na rozdělení zisku. Sem patří různé formy rizikového a startovního kapitálu (počáteční fáze financování). Návržnost závisí na schopnosti růstu a rentabilitě podniku a realizuje se v okamžiku, kdy investor prodá svůj podíl ve firmě jinému investorovi ("exit"), nebo prostřednictvím veřejné nabídky (IPO). Spolufinancované regionální fondy rizikového kapitálu například úspěšně investují do takových sektorů, jako jsou vědy o živé přírodě (life sciences), IT / komunikace, průmysl / doprava, obchod nebo energetické/ environmentální technologie.

Finanční nástroje lze také nabízet v kombinaci s granty a dalšími formami podpory. Často je nutné zlepšit připravenost subjektů na investice, což je základním předpokladem přilákání investičních fondů. Prostřednictvím EFRR lze poskytovat i poradenskou a další podporu.

Finanční nástroje financované EFRR mohou zajistit významné a dlouhodobé příspěvky do rozvoje trhu tím, že směřují na stranu nabídky, stimulují a podporují komerčně životaschopné projekty a otevírají nové tržní příležitosti. Mohou také vytvářet další příležitosti pro investory a finanční zprostředkující orgány: v důsledku zapojení veřejného sektoru do finančních nástrojů a následnému sdílení případných rizik roste přitažlivost daných projektů coby investičních příležitostí.

Další informace

Pokud máte zájem o další informace o finančních nástrojích a regionální politice:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Referenční příručka pro řídicí orgány na téma finanční nástroje v rámci programů ESIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Informace o metodice ex-ante hodnocení finančních nástrojů:

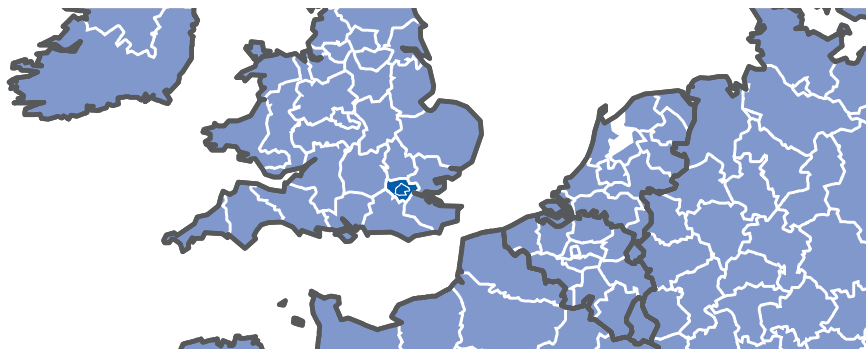
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Internetové stránky 'fi-compass', platformy pro poradenské služby týkající se finančních nástrojů v rámci ESIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

Legislativa upravující Evropské strukturální a investiční fondy:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/legislation/regulations/

Londýnský zelený fond

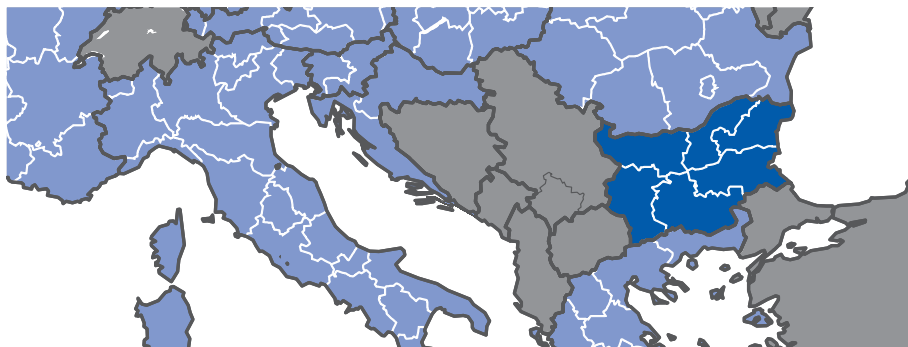
479 milionů EUR
vč. 71 milionů EUR z EFRR
Půjčka, kapitál, záruka
Efektivní využívání energií a
odpadové hospodářství
Spojené království

... podpora přechodu Londýna na nízkouhlíkové hospodářství ...

Londýnský zelený fond zaměřuje svoje investice do oblasti energetické účinnosti, odpadového hospodářství a zelenějšího sociálního bydlení. Je koncipován tak, aby řešil selhání trhu, v důsledku kterých jsou některé projekty (nebo jejich části) příliš riskantní pro soukromý sektor, např. pokud jde o nejistou poptávku, nové nebo nastupující technologie nebo neobvykle dlouhou dobu mezi investicí a začátkem generování příjmů zaručujících návratnost.

Podle očekávání bude vytvořeno více než 2 000 pracovních míst, objem emisí CO₂ poklesne ročně o 215 000 tun a vznikne o 330 000 tun méně odpadu, který se každý rok ukládá na skládky.

Tento příklad ilustruje flexibilitu struktury holdingového fondu, která umožňuje širší možnosti realizace, a také to, jak finanční nástroje lákají další zdroje a vedou k většímu zapojení soukromého sektoru.

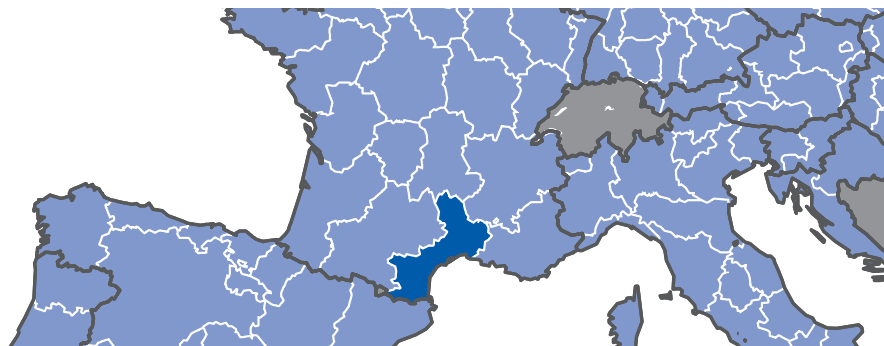
Záruční portfolio pro počáteční ztráty

60 milionů EUR
vč. 51 milionů EUR z EFRR
Záruky
MSP
Bulharsko

... řešení mezery v nabídce komerčního financování v souvislosti se zárukami požadovanými od MSP ...

Cílem bulharského záručního portfolia pro počáteční ztráty je snižovat averzi vůči rizikům financování MSP a s tím souvisejícím náročným požadavkům na záruky ze strany bankovního sektoru. Záruka poskytovaná místním bankám má za následek nižší úrokové sazby a méně restriktivní nároky pro MSP, čímž se přerušuje začarovaný kruh 'žádný úvěr - žádné investice - žádný růst - žádná důvěra'. Tento fond umožní vytvořit úvěrové portfolio s hodnotou vyšší než 300 milionů EUR. Od roku 2011 možnosti využilo skoro 4 000 MSP, a to na trhu, který tradičně odmítá podporovat malé podniky, rizikové projekty a inovativní řešení.

Tento příklad ilustruje, jak používání záruk může vést k navýšení objemu půjček od soukromého sektoru.

SAS JEREMIE Languedoc-Roussillon

11 milionů EUR
vč. 5,5 milionů EUR z EFRR
Kapitál
MSP
Francie

... posilování inovací, růstu a konkurenceschopnosti v regionální ekonomice ...

Fond JEREMIE Languedoc-Roussillon investuje kapitál hlavně do mladých firem s potenciálem zejména v oblastech informačních technologií zdravotnictví. Tento holdingový fond dále nabízí půjčky a záruky firmám v různých stádiích vývoje.

Od roku 2010 této možnosti využilo 21 firem, z toho 2 již udělaly další krok a ucházejí se o kapitálové zdroje na burze.

Tento příklad ilustruje skutečnost, že finanční nástroj může přilákat soukromé spolufinancování - a to i ve významné výši - na urychlení růstu regionálních MSP.

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg